Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliserings-projekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

April 2012
15. årgang nr. 2

Nyt fra Museumsforeningen

Hvem gætter fotografiet? Her ses et af Hørsholm Egns Museums lokalarkivs mange gamle fotos; men hvem er det, vi ser på billedet? Svaret får du inde i bladet.

Museumsforeningen for Hørsholm og Omegn

Nyt fra Museumsforeningen
Udgivet af Museumsforeningen for Hørsholm og Omegn.
Redaktion: Elisabeth Just Møller (ansvarshavende) og Lene Bruunsgaard.
Tryk: Ilsted Tryk.
Oplag: 800
Deadline: 8. juni 2012.
Indlæg sendes til Elisabeth Just Møller, elisabethsporon@gmail.com
Arrangementsgruppen: Arrangementer@museums-foreningen.dk
Annoncer: Jens Th. Hansen, jth@hansen.mail.dk
Medlemsbladet udkommer 4 gange årligt i februar, april, august og november.
Bladet kan tillige læses af medlemmerne på **www.museums-foreningen.dk**

Museumsforeningen for Hørsholm og Omegn
Postadresse: Sdr. Jagtvej 2-4, 2970 Hørsholm
www.museums-foreningen.dk
Bestyrelse: Jens Th. Hansen (formand), Lone Puge (næstformand), Peter Brandi, Thorkild Gruelund samt Poul Væver (kasserer). Suppleanter: Ruth Hallander og Vibeke Olsen

Medlemskab:
Via **www.museums-foreningen.dk** eller ved henvendelse til Hørsholm Egns Museum i kontortiden (tirsdag- fredag kl. 10-14).
Årskontingent (2012) 250,- kr. pr. husstand og 200,- kr. for pensionisthusstand.
Bank: Danske Bank, 1551 16599433.

Hørsholm Egns Museum,
Sdr. Jagtvej 2-4,
2970 Hørsholm,
www.hoersholmmuseum.dk

Udstillinger: Tirsdag – søndag kl. 13-16.
Lokalarkivet: Tirsdag kl. 10-12, onsdag kl. 13-17 samt efter aftale
Kontortid: Tirsdag – fredag kl. 10-14
Telefon: 45 86 07 11

Med mindre andet fremgår, er eftertryk af bladets artikler tilladt med tydelig kildehenvisning.

Indhold

Redaktionen . . . . . side 3
Museumsforeningens vin 2012 . . . side 3
Steinka Sø . . . . . side 3
Indkaldelse til ordinær generalforsamling . . . . . side 4
Museumsforeningens vin 2012. . . . side 9
Regnskab for 2011 . . . . . side 5
Budget for 2012 . . . . . side 6
Foredrag ved generalforsamlingen side 7
Glimt fra en (lykkelig) barndom. . . side 7
Nyt fra Museet . . . . . side 13
Årbog 2012 . . . . . side 13
Afholdte arrangementer . . . . . side 14
Kommende arrangementer . . . . . side 15

Svar på gættekonkurrencen: Hvem forestiller fotografiet?

På billedet ses slagtermester H.C. Heinrichsen i sin forretning, Usserød Kongevej 5. Ved kødhakkemaskinen til venstre ses den yngste datter, Ebba.

Fotografiet er taget i marts 1972 af Helge Pedersen.

Kære læsere

I dette nummer af *Nyt fra Museumsforeningen* bringer vi resten af Mogens Egede Glahns store beretning om barndommen på Folehavegaard.

Til at sikre, at Museumsforeningen fortsat kan tilbyde vores medlemmer spændende arrangementer, er udpeget en ny arrangementsgruppe bestående af Erling Olsen (formand), Klaus Thiesen og Jens Th. Hansen. Den nye gruppe ser frem til at kunne tilbyde medlemmerne en lang række spændende arrangementer, hvoraf dem vi har udvalgt for andet halvår 2012 fremgår af oversigten senere i bladet.

Arrangementsgruppen har mange ideer til arrangementer, og alle forslag er velkomne; blot send et par linjer til: Arrangementer@museums-foreningen.dk

God fornøjelse med læsningen af bladet.

(Red.).

Steinka Sø

Desværre er der ikke kommet nogen henvendelser fra bladets læsere på efterlysningen i augustnumret 2011 af informationer om baggrunden for navnet Steinka Sø.

Vi er derfor ikke kommet nærmere en løsning på gåden.

(Jens Erik Christiansen)

Museumsforeningens vin 2012

Så er Museumsvinen for 2012 klar til salg. Læs Anders Grøndahls anmeldelse på vores hjemmeside, hvor det også er muligt at købe vinen. Ligesom sidste år har vi et begrænset antal, vi har i alt 450 flasker rødvin og 72 flasker hvidvin.

Vinen sælges efter først til mølle princippet.

Ordinær generalforsamling i Museumsforeningen for Hørsholm og Omegn

Som varslet i *Nyt fra Museumsforeningen* i februar måned, afholdes der ordinær generalforsamling i henhold til vedtægterne: Tirsdag den 8. maj 2012 kl. 19.30. Generalforsamlingen afholdes i Konfirmandstuen, Sdr. Jagtvej 1, 2970 Hørsholm.

Dagsorden:

1) Valg af dirigent.

2) Godkendelse af dagsorden.

3 a) Formanden aflægger beretning.
3 b) Orientering om Hørsholm Egns Museums aktiviteter i 2011.

4) Forelæggelse af foreningens regnskab for 2011 til godkendelse.
4 a. Regnskab.
4 b. Gennemgang af budgettet for 2012 til orientering.
Regnskab og budget fremgår af næste side.

5) Fastlæggelse af kontingent for år 2013. Bestyrelsen foreslår ændret kontingentet for 2013: 270,- kr. for almindelige husstande og 220,- kr. for pensionisthusstande.

6) Forslag fra bestyrelsen: Vedtægtsændring: Sidste afsnit i vedtægternes paragraf 4: Bestyrelsen foreslås udvidet med:
Bestyrelsen udpeger en arrangementsgruppe, hvis formål er at fremlægge forslag til arrangementer, som kan støtte foreningens arbejde. De af bestyrelsen godkendte arrangementer planlægges, annonceres og gennemføres af arrangementsgruppen. Formanden for arrangementsgruppen udpeges af bestyrelsen og indtræder i bestyrelsen på lige vilkår med de øvrige medlemmer. Såfremt formanden for arrangementsgruppen ikke er medlem af den af generalforsamlingen valgte bestyrelse, udvides bestyrelsen til 6 medlemmer. Ved stemmelighed i den udvidede bestyrelse har foreningens formand to stemmer.

Vedtægternes paragraf 6: Generalforsamlingen, punkt 4: Forelæggelse af foreningens regnskab til godkendelse og museets regnskab til efterretning foreslås ændret til: *Forelæggelse af foreningens regnskab til godkendelse.*

Vedtægterne kan læses på www.museums-foreningen.dk eller rekvireres hos Jens Th. Hansen, tlf. nr. 49 14 79 03.

7) Forslag fra medlemmerne.
Eventuelle forslag skal være indsendt senest 14 dage før generalforsamlingen til: Museumsforeningen for Hørsholm og Omegn, Sekretariatet, Hørsholm Egns Museum, Sdr. Jagtvej 2-4, 2970 Hørsholm.

8) Valg af formand. Formanden er ikke på valg.

9) Valg til bestyrelsen. Thorkild Gruelund er på valg og er villig til genvalg.

10) Valg af suppleanter. Ruth Hallander er på valg og er villig til genvalg. Vibeke Olsen ønsker ikke genvalg. Ny suppleant vil blive foreslået på generalforsamlingen.

11) Valg af revisor. Erik Wetche er villig til genvalg.

12) Eventuelt.

MUSEUMSFORENINGEN FOR HØRSHOLM OG OMEGN

RESULTATOPGØRELSE FOR PERIODEN 1. JANUAR - 31. DECEMBER 2011

			Budget 2011
INDTÆGTER			
MEDLEMSKONTINGENTER	kr.	110.420,00	111.000
RENTEINDTÆGTER	kr.	2.760,30	3.000
REALISERET REFUSION TIL KOMMUNEN	kr.	10.615,00	10.615
INDTÆGT ARRANGEMENTER	kr.	22.050,00	22.500
TILSKUD FRA BIBLIOTEKSSTYRELSEN	kr.	8.861,76	8.861
INDTÆGT ANNONCER	kr.	2.750,00	6.500
GAVER	kr.	10.000,00	
VINSALG	kr.	15.000,00	
INDTÆGTER I ALT	kr.	182.457,06	162.476
UDGIFTER			
NYHEDSBREVE, TRYK	kr.	32.680,00	30.000
NYHEDSBREVE, FORSENDELSE	kr.	19.782,57	22.000
FORSENDELSE AF ÅRBOG	kr.	13.336,75	15.000
TILSKUD TIL HØRSHOLM EGNS MUSEUM	kr.	45.000,00	45.000
ARRANGEMENTER	kr.	33.992,45	34.000
MEDLEMSAKKVISITION	kr.	0,00	2.000
GAVER OG REPRÆSENTATION	kr.	1.818,00	3.000
GEBYRER OG DIVERSE	kr.	9.758,19	11.000
REDIGERINGSUDSTYR OG REDIGERING	kr.	0,00	1.000
UDVIKLING AF HJEMMESIDE	kr.	16.551,80	12.000
OBLIGATIONER, Renteudgift & handel	kr.	251,65	
VINKØB	kr.	12.000,00	
UDGIFTER I ALT	kr.	185.171,41	175.000
ÅRETS DRIFTSRESULTAT	kr.	-2.714,35	-12.524

HØRSHOLM den 29.2.2012

Jens Thorkil Hansen, Formand
Lone Puge, Næstformand
Peter Brandi, Bestyrelsesmedlem
Thorkild Gruelund, Bestyrelsesmedlem
Poul Væver, Kasserer

STATUS PR. 31. DECEMBER 2011

AKTIVER		
GIROKONTO 31.12.2011	kr.	541,79
DANSKE INDLÅN 31.12.2011	kr.	40.645,02
KONTERET EFTER 31.12.2011	kr.	0,00
SKYLDIG REFUSION	kr.	0,00
OBLIGATIONER	kr.	103.882,99
I ALT	kr.	145.069,80
EGENKAPITAL		
SALDO PR. 31.12.2010	kr.	141.999,50
ÅRETS RESULTAT	kr.	-2.714,35
IKKE REALISERET KURSGEVINST	kr.	4.839,49
OBLIGATIONSUDTRÆK	kr.	945,16
I ALT PR. 31.12.2011	kr.	145.069,80

Revisionspåtegning
Foranstående regnskab er revideret og godkendt

HØRSHOLM den 13-2-2012

Erik Wetche
Revisor

Indtægter:		
Medlemskontingenter	kr.	110.000
Renter	kr.	4.500
Indtægt arrangementer	kr.	8.000
Tilskud fra Biblioteksstyrelsen	kr.	4.114
Annoncer	kr.	2.750
Gaver	kr.	250
Vinsalg	kr.	28.710
Indtægter i alt	kr.	158.324
Udgifter:		
Nyhedsblade, tryk	kr.	32.000
Nyhedsblade, forsendelse	kr.	20.000
Forsendelse af Årbog	kr.	14.000
Tilskud til Hørsholm Egns Museum	kr.	45.000
Arrangementer	kr.	11.000
Medlemsakkvisition	kr.	2.000
Gaver og repræsentation	kr.	2.000
Gebyrer og diverse	kr.	13.000
Redigeringsudstyr og redigering	kr.	0
Udvikling og drift af hjemmeside	kr.	12.000
Obligationer, renteudgift & handel	kr.	100
Vinkøb	kr.	23.490
Udgifter i alt	kr.	174.590
Driftsoverskud	kr.	-16.266

Efter generalforsamlingen holder formanden for foreningen "Dansk Færgekultur", Mogens Nørgaard Olesen, foredrag med titlen:

"Over Øresund mellem Helsingør og Helsingborg."

Foredraget tager udgangspunkt i Adam af Bremens krønike fra 1068, hvori overfarten er omtalt, og dernæst koncentrerer vi os om overfarten efter, at postvæsenet blev oprettet i 1624 og efter, at Skåne blev afstået til svenskerne i 1658. Vi bevæger os derpå frem til beretningen om Marskal Bernadottes tur over Sundet i 1810, da han var blevet svensk tronarving, og det bliver så tid til at se på de initiativer, der blev iværksat fra 1840 for at oprette en moderne dampskibssejlads mellem Helsingør og Helsingborg. Disse initiativer blev i 1888 overtaget af DSB, og færgeoverfarten med overførsler af jernbanevogne blev så – efter mange genvordigheder - oprettet i 1892. For at forstå den videre udvikling skal vi nu lidt ind på oprettelsen af dampfærgeforbindelsen mellem Frihavnen og Malmø i 1895, og herefter ser vi på den trafikale udvikling under 1. Verdenskrig og i 1930'erne, hvor DSB fik en privatejet konkurrent. 9. april 1940 blev en meget speciel dag på Helsingør-Helsingborg overfarten, og derefter ser vi lidt på overfarten under besættelsen og på, hvad der skete den 5. maj 1945. Herefter kom overfarten ind i en hidtil uset vækst, og fra 1955 var der atter en privat konkurrent på overfarten. Vi følger herefter udviklingen frem til i dag og lægger særlig vægt på oprettelsen af DanLink i 1986, etableringen af Scandlines i 1991 og endelig HH-Ferries i 1996 og indvielsen af Øresundsforbindelsen i 2000.

(Klaus Thiesen)

Glimt fra en (lykkelig) barndom på Folehavegaard i Hørsholm

Af Mogens Egede Glahn

I 1936 fødte min mor sit 4. barn. Der blev vild jubel, da vi børn fik meddelelsen om, at vi havde fået en lillebror, der blev døbt Stephen Egede Glahn. Endelig en dreng, men 6 års aldersforskel på ham og mig er meget, så vi kom aldrig rigtigt til at lege sammen, men vi ældre søskende elskede ham højt, han var en herlig gut.

Hvad lavede man om aftenen uden TV, radio og uden mobiltelefoner m.v.? Mor læste højt for os, spillede klaver og sang med os. Pigerne lavede håndarbejde,

Familien Glahn Folehavegaard 1939, fra venstre Lis (12), Mogens (9), Svend (?), Stephen (3), Ingeborg (?), Laila (6)

og jeg byggede kraner og vogne med datidens meget populære Mekano. Vi læste også meget selv. For mit vedkommende var det Tarzan- bøger og noget, der hed Ota-bøger. I hver pakke Ota Solgryn lå et samlemærke, og de kunne byttes til en bog med eventyr. Mor læste højt af H.C. Andersen og af Saxo Grammaticus Danmarks Krønike og mange andre spændende ting. Tarzan- bøgerne gav inspiration til lege i skoven. Aage var Tarzan løvernes konge, Lis var Jane. Jeg kan ikke huske, hvem jeg selv var, men vi drenge havde dolk i bæltet og Tarzan bukser på (badebukser af imiteret leopardskind) og så kunne vi, med hænderne for siderne af munden, udstøde det særlige, uhyggelige Tarzanbrøl næsten lige så godt som Johnny Weismüller gjorde det på film. Vi hentede flere sæt hestetømmer (stærkt tovværk som brugtes til at styre et spand heste). Tovene blev bundet til højtsiddende grene, og så legede vi, at det var lianer og svingede os fra træ til træ.

Bækken, der afvandede Skovfogedens sø, løb lige nedenfor gården i Folehaveskoven. Her kunne vi i timevis følge små pinde på deres færd ned over vandfald, som vi byggede af stene og kæppe, gennem snævre sluser, hvor der kom ekstra fart på.

Karen Blixen, eller baronessen, som vi altid kaldte hende, kom meget tit for at besøge sin moster Bess. Jeg var lidt bange for hende, når hun kom gående fra Rungstedlund, altid iført en stor sort kappe med hætte. Det eneste man så var hendes hvidpudrede ansigt med de sorte øjenskygger, der fik hende til at se ret uhyggelig ud. Det hændte flere gange, at frk. Westenholz ringede over til os og spurgte, om ikke jeg havde lyst til at komme over og høre baronessen fortælle om Afrika. Det var jo fantastisk spændende fortællinger om løvejagter og om de indfødte. På gulvet i frk. Westenholz dagligstue lå et stort løveskind med et udstoppet hoved, det var et af baronessens jagttrofæer. Jeg husker engang hvor jeg, midt i en fortælling, nok så lidt for uinteresseret ud, fordi jeg havde hørt den historie flere gange. Det gjorde baronessen ret sur, og så var den historie slut.

Hørsholm Ridehus blev oprindeligt bygget til det kongelige statsstutteri Hillerødsholm ved Frederiksborg Slot. Arkitekten var Laurids de Thurah, den samme arkitekt som tegnede Hirschholm Slot. Stutteriet blev nedlagt i 1864, og ridehuset forfaldt og blev dømt til nedrivning i 1937. Overretssagfører Fridthjof Kemp, der var formand for den af min far startede Hørsholm Rideklub, fik forhindret nedrivningen og fik foranstaltet bygningen købt for den sum af 2.500 kr. Karen Blixens søster Ellen Dinesen, som på det tidspunkt ejede Folehavegaard, forærede et hjørne af gårdens jorde til det formål at genopføre ridehuset. Der kom dog visse ændringer, så som den lange kvist med en række vinduer for at skaffe et langt bedre dagslysindfald. Hørsholm Ridehus er blevet kaldt Danmarks smukkeste. Det blev færdigt i 1940, til stor glæde for far og hans ryttere. Det var utroligt spændende at følge opførelsen.

En aften i 1939, det må have været om efteråret, vi sad ved middagsbordet og spiste. Pludselig buldrede det på døren og ind styrtede en forpustet karl. Det brænder, råbte han. Far sprang op og ringede efter brandvæsenet. Brandstationen lå på Selmersvej (bygningen er

der endnu). Det var dengang et frivilligt brandkorps, der betjente vist nok den eneste sprøjte, der var. Det tog tid at alarmere al mandskabet, så ilden havde rigtig godt fat, da sprøjten nåede frem. Vandet skulle hentes i skovfogedens sø ved hjælp af en motordrevet pumpe, og der kom ustandselig andemad i slangen, så det stoppede for gennemstrømningen. Da hele familien var kommet ud på gårdspladsen, kunne vi se, at den lange staldbygning nede langs skovbrynet stod i flammer. Vi børn blev evakueret over til skovfogeden på den anden side af Folehavevej. Herfra kunne vi følge branden gennem træerne i skovkanten. Branden var opstået ved, at karlen ville hente petroleum til sin lampe fra et rum, hvor traktoren stod. Han satte sin medbragte flagermuslygte på gulvet men kom til at vælte den, så noget petroleum flød ud og vædede noget halm, som der så gik ild i. Karlen forsøgte selv at slukke ilden men forgæves. De rideheste, der stod i boksene, blev alle reddet ud, men alle svinene, der opholdt sig i den nordre ende af bygningen, indebrændte. Stuehuset, der var sammenbygget med de øvrige bygninger, blev reddet, på trods af de flyvende gnister, der nemt kunne have antændt stråtaget. Det var en brand, der hurtigt tiltrak sig en masse mennesker fra Hørsholm. Folk var utroligt hjælpsomme og hjalp til med at få alle vores møbler ud af forpagterboligen og ud på gårdspladsen. Dagen efter kunne de bæres ind igen, og intet var blevet stjålet. Fars mange rideelever lavede en indsamling, der blev til en ny hest, en del sadler og hovedtøj. Bygningen blev genopført.

Foråret og somrene på Folehavegaard var præget af de mange søde og glade ryttere og den nære kontakt med dyrene og naturen. Det var lykkelige tider, men ude i Europa lurede uvejret. Hitler var kommet til magten i Tyskland i 1933, men endnu anede vi børn intet om, hvad der ventede os og verden. Sommerferien 1936 tilbragte vi i Stege hos min mors moster Kirsten og onkel Christian Gamborg, som var bestyrer af Stege Sukkerfabrik. I 1937-38 og 39 rejste vi, så snart sommerferien startede til Bornholm, til et lille fiskerleje, der hedder Snogebæk. Her havde far og mor lejet et sommerhus i en plantage ned til havet. Min mor og vi fire søskende boede så på solskins øen lige til ferien sluttede. Far havde alt for travlt med høsten og med rideskolen og kom kun over til os den sidste uge. På hjemrejsen i 1939 sagde min far, at nu kunne der godt gå lang tid, før vi kunne komme til Bornholm igen, for en krig i Europa syntes at være uundgåelig. Den 31. august underskrev Adolf Hitler angrebsordren på Polen.

Den 9. april 1940 tidligt om morgenen stod vi der, skulle i skole og far og mor, ude på gårdspladsen og så op mod den grå himmel. Luften dirrede af lyden fra bølge efter bølge af tunge propeldrevne flyvemaskiner, der bevægede sig i retning mod Norge. Vi to skolesøgende børn drog af sted til skolen. Min klasselærer modtog grædende vores klasse og meddelte os, at Danmark var blevet besat af tyskerne, og at al undervisning var suspenderet. Alt var med et slag forandret, trygheden var forsvundet. Få dage efter 9. april fik vi tvungen indkvartering af de tyske besættelsestropper. Det var en søndag ved middagstid, at en tysk officer kørte op på gårdspladsen ledsaget af 2 danske politibetjente. Min mor, som var alene hjemme, gik ud på stentrappen for at modtage budskabet om indkvarteringens tidspunkt og omfang. Meddelelsen var: det er om

en time, at vi skal modtage 12 menige, 3 underofficerer og 1 oberstleutnant samt 25 heste, alt fra det tyske hestetrukne artilleri. Min mor gav sig til at græde, hvorefter den tyske officer klappede hende på skulderen og bad hende ikke være nervøs, de indkvarterede skulle nok opføre sig ordentligt. Min mor svarede, at når hun græd, var det ikke af nervøsitet, men udelukkende af sorg over, at vores land var blevet besat af tyskere, og at vi tilmed skulle have dem ind i vores hjem.

De 25 heste blev installeret i ladens køregang uden at anbringe bomme mellem hestene, hvilket resulterede i, at hestene stod og sparkede hinanden. En af hestene fik sparket benet over og måtte skydes ude på gårdspladsen. Det var en uhyggelig og stærk oplevelse for os børn.

Oberstleutnanten med en underofficer valgte at ligge i vores store gæsteværelse oppe på loftet, de øvrige fordelte sig i et tomt karlekammer og på madrasser på loftet. De menige og underofficererne holdt sig selv med tørkost, medens den daglige middagsmad blev klaret ved, at der daglig ankom et transportabelt feltkøkken med fuldt blus under gryderne. Mandskabet flokkedes omkring det medbringende deres tintallerkener og spisegrej. Den eneste, vi skulle have på kost, var Oberstleutnanten. Han var i det civile liv sagfører i Dresden, et par og halvtreds år gammel, og efter eget udsagn ikke medlem af Nazipartiet. Men han manglede ikke noget i taktløshed. Den første aften han spiste med ved vores bord, underholdt han os med en triumferende mine, om hvor let det var lykkedes tyske faldskærmstropper på kun et kvarter at besætte Storstrømsbroen. Jeg forstod jo ikke tysk på det tidspunkt (10 år), så jeg har fået det fortalt; men jeg kunne se på min fars og mors misbilligende blikke, at de ikke var spor interesserede i at høre på ham. Jeg tror heller ikke, han kunne misforstå det upassende i situationen. Oberstleutnanten forsøgte i den følgende tid at indynde sig hos far og mor ved næsten daglig at komme med slik til os børn, så vi syntes naturligvis han var vældig rar. Jeg mener indkvarteringen varede ca. 4 uger, og vi fik heldigvis ikke indkvartering mere under resten af besættelsestiden.

Men der var andre nordiske lande, der havde det værre end os. Finland blev angrebet af Sovjetunionen under ledelse af Josef Stalin 30. november 1939. Finnerne gjorde voldsom modstand indtil marts 1940, hvor en fredstraktat blev underskrevet i Moskva. Under Vinterkrigen og den efterfølgende fortsættelseskrig i perioden 1939 – 44 blev omkring 75.000 finske børn evakueret. Først og fremmest til Sverige men også til Danmark, hvor der kom ca. 4.000 finnebørn, der blev fordelt til familier i hele landet. Min far og vores husbestyrerinde tog en lille pige i pleje i 1941. Hun hed Bianca Maria v. Heiroth. Hendes bror kom til at bo hos Skovrider Gram ca. 800 m. fra Folehavegaard. Bianca var en yndig lille pige, hun lærte at tale dansk og blev hos os til krigen i Finland sluttede i 1944.

Min mor havde gennem hele min barndom været syg i perioder med stærke migrænelignende smerter. Smerterne i hovedet stammede fra en ulykke, hvor mor blev ramt af en sporvogn, hvilket havde forårsaget en blodansamling i hjernen. Indkvarteringen havde taget meget på mor, og det forstærkede sygdommen, så der opstod en hjernebetændelse, og da der så stødte en lungebetændelse til, ja så gik

det stærkt. Ambulancen kom og hentede mor, det må have været den 22. maj 1940. Jeg stod med mine søskende og så båren forsvinde ind i bilen. Vi vinkede til hinanden, og mor sagde: jeg kommer snart hjem igen. Den 24. maj døde mor på Usserød Sygehus kun 34 år gammel. Det var en næsten ufattelig sorg for far og os fire børn. Glæden, trygheden og det menneske, vi elskede højest af alle, var borte.

Vi fik en husbestyrerinde, hun var fiskerdatter fra Esbjerg, stor og kraftig og havde overhovedet ingen forstand på børn. Far kunne heller ikke lide hende, så hun måtte meget hurtigt rejse igen. Vi fik hurtigt en ny. Hun hed Else Werlin Hessellund (født 14. februar 1917).

Min far havde gået på Sorø Akademis Skole samtidig med sine to brødre. Far mente nu, at det var en god ide, hvis jeg også blev sendt til Sorø. Jeg kom til optagelsesprøve i juni 1941, jeg bestod og startede i 1. mellem efter sommerferien 1941. Jeg var 11 år, og kom til at bo hos en af lærerne. Han var gift men havde ingen børn. Jeg boede der kun det første år for da fik den lærer, jeg boede hos, en stilling som rektor på et gymnasium i Sønderjylland. Jeg flyttede så til en anden lærer. Han gik under navnet "Satan", og det var han, men ikke overfor os tre drenge, der boede hos ham. Der var 300 drenge på skolen og kun plads til et fåtal, der kunne bo på selve skolen. Foruden de 300 drenge var der syv piger i gymnasiet, døtre af byens borgere.

Det var en barsk tid for mig. Jeg havde mistet min mor året før, og jeg savnede mit hjem Folehavegaard, min far, mine søskende og mine kammerater. Det første år fik jeg lov til at komme hjem på weekend hver 14. dag. Sådan en weekend gik forfærdelig hurtigt, og der udspillede sig nogle frygtelige scener på Rungsted station, når jeg skulle tage afsked med familien. Min far kunne jo godt se, hvor ulykkelig jeg var, men han var ubøjelig, jeg skulle blive på Sorø. Efterhånden som årene gik, blev jeg mere og mere hærdet. Og nu kom jeg kun hjem i ferierne. Hvor var det pragtfuldt at være hjemme i længere tid, være sammen med familien og mine dejlige legekammerater, som straks mødte op, når de vidste, jeg måtte være kommet hjem.

Besættelsestiden på Folehavegaard var præget af angst hos os større børn. Jeg var som sagt kun hjemme i ferierne, men jeg var helt klar over, at far var involveret i noget, som var hemmeligt for os børn, men som gav sig udslag i, at vi om aftenen alle var på vagt overfor lyden af en bil, der kørte op på gårdspladsen. Det hændte da også en aften sent (jeg var i Sorø), at der kom en bil. Far løb omgående ud af bagdøren mod haven, og løb iført små sko tværs over markerne til en af sine gruppekammerater tandlæge Erik Schou, der boede i Hørsholm. Der blev far så natten over og gik derefter "under jorden". Imidlertid var der blevet banket på hoveddøren, og Else Hessellund lukkede op. Der stod en mand, der gerne ville tale med far. "Desværre" sagde Else, "han er ikke hjemme".

Palmesøndag 1944 blev jeg konfirmeret i Sorøs gamle smukke klosterkirke. Efter konfirmationen fik far vældig travlt med at komme hjem til Folehave. Vi skulle køre i taxa (med gas generator). Det var jo en dejlig hurtig måde at komme hjem på. Om aftenen var der stor familiemiddag. På et tidspunkt fik jeg det alt for

varmt inde i stuen, så jeg gik ud på stentrappen. Pludselig fik jeg i mørket øje på nogle sorte skikkelser op mod den hvidkalkede mur på brændehuset. Jeg gik ind til far og fortalte ham det mærkelige, jeg havde set." Det skal du ikke tænke på, det er bare en terrænsportsforening der holder natteorienteringsløb og har en post placeret i vores brændehus".

Efter befrielsen spurgte jeg far, hvad der skete den nat. Så fortalte far, at der den nat blev udleveret i alt 2 tons våben til modstandsgrupperne i omegnen. Det var våben, der havde været opbevaret der et stykke tid. Så det var forklaringen på, at vi havde så travlt med at komme hjem.

Jeg ville ikke i gymnasiet, så jeg forlod skolen med en realeksamen i 1946. Min far havde giftet sig med Else Hessellund, som var 25 år yngre end far. Far ville ikke genforhandle forpagtningen, havde

Akvarel af Folehavegaard, 2000, malet af Mogens Egede Glahn

forladt Folehavegaard samme år og havde købt en gård ved Fredensborg. Mit dejlige barndomshjem var væk, og jeg ville ikke bo det nye sted. Så jeg tog ud at sejle med SS Nordborg fra rederiet Dannebrog som kammer- og messedreng 18. september 1946. Men det er en helt anden historie.

Efterskrift.

Min far døde i 1994, 102 år gammel.
Min ven Aage blev kriminalkommisær i Odense, hvor han stadig bor som pensionist.
Min storesøster Lis døde i 1951, kun 24 år gammel. Hun skulle føde sit 2. barn, man opdagede for sent, at det ikke var fødselsveer men tarmslyng. Hun efterlod sig mand og et barn.
Min lillesøster Laila blev træt af sit liv og døde i 1984, 51 år gammel. Hun efterlod sig mand, ingen børn.
Tilbage af os 4 børn, der voksede op på Folehavegaard er kun Stephen og ego. Stephen blev officer, næstkommanderende i Jægerkorpset, Major i efterretningstjenesten. Forlod militæret, læste teologi og var i 26 år sognepræst i Munke Bjergby og Kirkeflinterup sogne. Bor nu i Humlebæk.
Jeg selv sejlede på Sverige, England, Spanien Tyskland og Afrika. Gik i land. Blev tømrersvend, bygningskonstruktør og endelig arkitekt med afgang fra Kunstakademiets Arkitektskole, afd. for Bygningskunst i 1959.
Folehavegaard har fået en ny ejer, advokat Mikael Lunøe. Jeg er glad for, at det netop er Mikael Lunøe, som jeg har lært at kende, og som jeg ved vil restaurere bygningerne i samråd med Kulturarvstyrelsen og respektere fredningen. Arbejdet er godt i gang, og det er meget spændende for mig at følge.

Hørsholm Egns Museums årbog 2012
Af Lisbet Hein, ledende museumsinspektør Hørsholm Egns Museum

Museets årbog, som udkommer til juni, vil være noget nyt for de medlemmer, der har vænnet sig til tidsskriftet. Gennem en del år har museets faglige medarbejdere hovedsagelig behandlet emner om museets arkæologiske arbejde samt skrevet om landbosamfundets udvikling i 17-1800-tallet, om Hirschholm Slot

Håndværkere og arbejdsmænd i en pause under byggeriet af Arbejdernes almennyttige Boligselskabs byggeri, Frennevænget, på Ellevej i 1948. Det var den lokale entreprenør og tidligere konservative sogneråds formand, Alex I. Hansen, der stod for byggeriet.
Hørsholm Egns Museums lokalarkiv.

og i det hele taget livet omkring slottet. Hørsholms historie i 20. århundrede er næsten totalt fraværende, når bortses fra nogle erindringsartikler.

Det vil der blive rådet bod på i årbogen for 2012, der vil rumme et par artikler samt erindringsglimt fra efterkrigstidens Hørsholm.

Hans Jørgen Winther Jensen vil bidrage med en artikel om Hørsholms politiske udvikling, særlig set i forhold til boligbyggeriet. Han beskriver, hvordan Hørsholm i det 20. århundrede er gået fra at være en forstad til København til at være en del af Storkøbenhavn. Helt på linje med andre forstadskommuner vest og syd for Københavns kommune; men med sin egen sociale og politiske profil. Et vigtigt tema i artiklen vil være det lokale boligbyggeri 1940-1960, som kun kan forstås på baggrund af politiske beslutninger på Christiansborg og i Hørsholm.

Lisbet Hein vil på baggrund af blandt andet de lokale aviser fra samme periode give et uhøjtideligt portræt af lokalsamfundet, og endelig vil årbogen rumme en række erindringsglimt, skrevet af personer, der selv levede i 1950'ernes og 60'ernes Hørsholm.

Afholdte arrangementer

Omtalen kan læses på www.museums-foreningen.dk

Kommende arrangementer

Husk, at alle arrangementer kun er for medlemmer – med mindre andet står oplyst ved arrangementet

Husk ved tilmelding skal du være logget ind på intranettet via siden "For medlemmer"

Husk hjemmesiden, hvis du har besked til os om din deltagelse i et arrangement

Søvandring i Hørsholm
søndag den 29. april 2012
Museumsforeningen arrangerer sammen med Hørsholm Sølaug en kort formiddags tur til Hørsholms kongelige søer. Vi hører om det kongelige springvand og vandets vej fra Ubberød Dam via Springdammen til Springvandet i Slotsparken og dets videre løb til dronningens sø - Dronningedammen.
Mødetid og sted: Senest kl. 9.50 ved Dronningedammen.
Deltagerantal: 25 personer.
Pris: 30.- kr. pr. person.
Tilmelding: Fra den 16. april 2012 kl. 19.00 via www.museums-foreningen.dk

Arrangementer i andet halvår 2012

Første halvdel af september:
Rundvisning på Rungstedlund i anledning af 50-året for Karen Blixens død.

Søndag den 16. september kl. 10-13:
Cykeltur i Hørsholm og Vedbæk området arrangeret i samarbejde med lokalafdelingen (for Hørsholm Fredensborg) af Dansk Cyklist Forbund.

Søndag den 7. oktober kl. 11-13:
Hørsholm Hovedgade – på vandretur med Lisbet Hein.

Lørdag den 27. oktober:
Guidet rundvisning på Krudtværksmuseet i Frederiksværk.

Første halvdel af november:
Foredrag om Hørsholm motorvejens historie samt udgravninger og hvad man finder af fortidsminder i forbindelse med motorvejens udvidelse.

Detaljeret beskrivelse af de enkelte arrangementer samt information om tilmelding i næste nummer af Nyt fra Museumsforeningen.

Afsender:
Museumsforeningen for
Hørsholm og Omegn
Sdr. Jagtvej 2-4
2970 Hørsholm

POST B

DANMARK

787
Ernst Tursø
Asmundshøj 331
3480 Fredensborg

Gabriel Ash trædrivhuse

Botanica huset

Julianas serier af hobbydrivhuse

Drivhus experten

Yderligere oplysninger kontakt: Thorkild Gruelund
tlf.: 45 82 20 70
C/O Bo Grønt Høsterkøb, Hørsholm Kongevej 35, 2970